

ВПЛИВ ЕКОЛОГІЧНИХ ТРЕНДІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА ІНДУСТРІЮ МОДИ В УКРАЇНІ

Мода є важливою частиною світової економіки, вартість якої становить 2400 мільярдів доларів за індексом глобальної моди McKinsey. Водночас ця індустрія є другою найбільш шкідливою для довкілля після нафтової промисловості. Саме тому для цього сектору економіки є актуальною проблема сталого розвитку, метою якого є встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь. Враховуючи необхідність у безпечному і здоровому довкіллі, ми можемо вважати сталий розвиток важелем інновацій, який спонукає до переосмислення екологічних проблем.

Сьогодні індустрія моди спричиняє 10% викидів CO₂ та щорічну вирубку 70 млн дерев для виробництва штучних волокон здебільше нафтохімічного походження, таких як віскоза, поліестер або ліоцел, переробка яких проковує токсичні викиди. У період з 2000 по 2016 рік виробництво синтетичних тканин, з яких виготовляється переважна кількість одягу, зросло майже втричі з 8,3 до 21,3 млн т. Згідно зі звітом Грінпіс за 2017 рік, 60% одягу сьогодні містить поліестер, а до 2030 року ця частка може зрости до 63%. Для виробництва синтетичних волокон дійсно необхідно менше води, пестицидів та добрив, ніж для виготовлення бавовни, але водночас викиди CO₂ від використання палива збільшуються в 3 рази.

Щодо бавовни, спосіб, у який вона культивується сьогодні, більше не є природнім, зараз для вирощування 1 кг бавовни потрібна величезна кількість води, а саме 5400 л. Крім того, для забезпечення хороших врожаїв виробники використовують багато добрив, пестицидів та гербіцидів, а під час збору врожаю, щоб відокремити бавовняні волокна від листя додатково застосовують дефоліанти. Деякі виробники користуються спеціальними засобами для апретування та фарбування бавовни, до складу яких входять важкі метали і хром. Слід зазначити, що кожен мешканець планети щороку використовує в середньому 10 кг бавовняних виробів.

Щорічно ця індустрія споживає 132 000 000 тонн вугілля, а 60 мільярдів з більш ніж 100 мільярдів предметів одягу люди викидають протягом 12 місяців після їх придбання, таким чином з'являється велика кількість одягу, який акумулюється на звалищах. У Сполучених Штатах лише 15% непотрібного одягу передається тим, хто має в ньому потребу, або переробляється, а 85% - відправляються на звалище. Таким чином, на сьогоднішній день велика увага має приділятися відповідальному споживанню. Франція, наприклад, першою у світі вирішила заборонити викидати нерозпродані товари. Зокрема, заборона стосується брендів дизайнерського одягу, предметів розкоші та косметики. Тепер ці товари мають бути використані чи перероблені. За словами прем'єр-міністра Франції Едуара Філіпа, щороку там викидають товарів на 650 млн євро.

Використання менш забруднюючих матеріалів може зменшити вплив на навколишнє середовище, наприклад, органічна бавовна та льон можуть знизити цей ефект на чверть. Матеріали тваринного походження, такі як вовна, шкіра або шовк, довговічні, але при цьому необхідно контролювати умови розведення тварин.

Що стосується України, то можна навести приклади цікавих нових національних проєктів, які дотримуються тенденції свідомої моди: Київський ринок вінтажних товарів Kyivness, Кураж базар, або ще професійні міжнародні події, спрямовані на підвищення рівня експертизи у контексті сталого розвитку українських професіоналів, які працюють у сфері дизайну та виробництва одягу, наприклад, Be Sustainable! в рамках Ukrainian Fashion Week. Модельєри все більше і більше створюють одяг із традиційно українських природніх матеріалів, віддаючи перевагу льону екологічного походження (такі бренди, як Uroboros, Ushakova Design, Pelagia Clothing), водночас в Україні відроджується виробництво тканин з коноплі для виготовлення одягу та навіть взуття, зокрема компанією DevoHome.

Щодо Ukrainian Fashion Week, то у 2021 р. «стійкій» моді було відведено окреме місце. Так, на виставці «Fashion Revolution: Майбутнє текстилю» можна було ознайомитись з рішеннями щодо вторинної переробки одягу. Також проходили лекції та дискусії про стійкий розвиток та можливості змін у модній індустрії з позитивним впливом на навколишнє середовище. Серед головних тем названо також циркулярну моду. Така мода має на увазі безвідходну систему виробництва та можливість повторно використовувати предмети. У Києві таким прикладом є соціальний проєкт – благодійний магазин Laska. До речі, Україна посідає третє місце у світі за імпортом та споживанням вживаних речей після Пакистану та Індії.

Оскільки мода стала однією з найбільш забруднюючих галузей у світі, навряд чи можна залишити поза увагою проблеми екології, і саме через вище згадані тренди соціально відповідальна мода досягне масового споживача і змінить ставлення до навколишнього середовища, природи та людей, а завдяки тому, що українська індустрія моди дуже молода і творча, вона має всі шанси для сталого розвитку.